

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

DAGNY

TIDNING FÖR
SVENSKA
KVINNORÖRELSEN

UTGIFVEN GENOM FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET AF FÖRENINGEN DAGNY

N:r 12.

Stockholm den 20 Mars 1913

6:e årg.

Prenumerationspris: 1/2 år .. kr. 4: 50 1/2 år .. kr. 2: 50 3/4 .. " 3: 50 1/4 .. " 1: 25 Lösnummer 10 öre. Prenumeration sker såväl i landsorten som i Stockholm å närmaste postanstalt eller bokhandel.	Redaktion: Klarabergsgatan 48, två tr. Telefoner: Allm. 63 53. Riks- 122 85. Utgifningstid hvarje torsdag.	Redaktör o. ansvarig utgivare: ELLEN KLEMAN. Mottagningstid: kl. 11—12. Sthlm 1913, F. Englunds Boktr.	Expedition och Annonskontor: Klarabergsgatan 48, två tr. Post- och telegrafadress: DAGNY, Stockholm.	Annonspris: 15 öre per mm. Enkel spaltbredd 50 mm. Marginalannons under texten 15 mm:s höjd per gång 10: — Rabatt: 5 ggr 5 %, 10 ggr 10 %, 20 ggr 20 %, 50 ggr 25 %. Annons bör vara inlämnad senast måndag f. m.
---	--	---	--	---

Billig rättvisa.

K. M:ts förslag till lag om allmän folkpensionering är nu färdigt och har aflämnats till lagrådet.

Kvinnorna ha väntat på att få se i hvad mån man däri beaktat deras protester mot den orättvisa ställning folkpensioneringskommittén hade tilldelat dem i sitt förslag.

Hvad de fått veta är huru pass dyr rättvisa man har råd att kosta på dem.

Pensionstillägg för kvinnorna till samma belopp och under samma villkor som männens skulle öka det allmännas bidrag till pensioneringen med cirka fem miljoner kronor årligen. Om detta säger departementschefen: "denna höjning är så betydande, att jag ej anser mig nu kunna tillstyrka, att likställighet mellan man och kvinna införes beträffande pensionstilläggen."

Således för dyr rättvisa.

Men afgiftspensionerna har K. M:t föreslagit att sätta lika för man och kvinna. Den rättvisan är betydligt billigare, taxeras endast till 1,500,000 kr. Den har man råd till.

Hvad kvinnornas höga och välgrundade protester i denna sak utträttat är således en billig rättvisa. Afgiftspensionerna skola enligt K. M:t förslag utgå med 30 proc. för såväl kvinna som man. Efter en

inbetalning under 50 år — med grundafgift af 3 kr., i stället för kommitténs föreslagna 2, samt därefter i samma förhållande höjda afgifter, 8 och 13 kr. — skulle pensionerna då uppgå till 45, 120 och 195 kr. för år, eller respektive 22, 40 och 57 kr. mera för kvinnorna än i kommitténs förslag.

Att tillämpa den dyrare rättvisan, som skulle medgifvit äfven lika pensionstillägg för man och kvinna, fann departementschefen ej heller lämpligt af den grund, att pensionstillägget i motsats till afgiftspensionen förnämligast utgår med hänsyn till behövet, och, säger han, "kommittén synes mig hafva angifvit ganska antagliga skäl för påståendet att — då för kvinnan i regel torde erfordras mindre för uppehållet än för mannen samt invaliditetens inträdande i de flesta fall för en man betyder en ännu svårare rubbning i lefnadsförhållandena än för en kvinna — det i allmänhet skall visa sig, att den till kvinnan utgående pensionen, ehuru till beloppet något mindre än mannens, dock i ungefär samma grad som denna skall bereda det skydd, den afser att gifva."

Det torde vara öfverflödigt att i Dagny vidare orda om detta resonemang. De "ganska antagliga" skälen äro för oss icke antagliga, och påståendet att kvinnans lägre pension skulle vara i "ungefär samma grad" för henne tillräcklig, som mannens högre för honom, är — en tanklöshet, ifall det icke är

en afsiktlig och hänsynslös hårdhet mot den, som icke kan kräva ut sin rätt.

Nu återstår att se, om äfven riksdagen minuterar ut rättvisan till billigaste pris.

Från världens rösträttsfält.

De amerikanska kvinnorna synas vara fullt beslutna, att deras land numera icke skall få förgäta dem eller skjuta åt sidan tanken på dem och deras kraf att rätt snart i hela den stora republiken få fulla medborgerliga rättigheter. Alla amerikanska suffragisters förnämsta intresse just nu har ägnats den procession, som gick af stapeln i Washington den 3 mars, dagen före president Wilsons installering i sitt höga ämbete. Det skrives, att processionen fått samlas och ordnas i västra förgården af själfva Kapitoliet, att den skulle marschera samma väg som installeringsprocessionen den 4 mars och dröja vid Finanspalatset, på hvars breda trappafsats med regeringens tillstånd allegoriska tablåer skulle framställas och fäderneslandssånger afsjungas under ledning af den ifriga suffragisten, sångerskan M:me Nordica. Och därefter fortsatte processionen till Hvita huset, presidentens bostad, där den upplöstes efter att sålunda ha vandrat fram öfver historisk mark.

Mätte det varit sol öfver detta skådespel af glitter och glans och af ögonfägnad för hundratusentals personer!

Man kan så mycket hellre af hjärtat önska detta, som man vet och kan konstatera, hur ansvarsfullt, målmedvetet och framsynt de amerikanska kvinnorna arbeta, förda af sådana ledare som Reverend Anna Shaw, ordförande i Förenta Staternas L. K. P. R., Miss Jane Addams, v. ordförande darsammastädes, och Mrs Carrie Chapman Catt, ordförande i Internationella Alliansen, hela världens rösträttsdrottning.

Detta allvarliga, målmedvetna arbete visar sig icke blott i de åtgärder och anordningar, som presteras af kvinnoföreningarna i Amerikas olika stater, icke minst i de nio lyckliga, där kvinnor redan äga politisk rösträtt, utan också i allmänna, betydelsefulla uttalanden. Af utrymmesskäl, om ej af andra anledningar, är det gifvetvis omöjligt att i detta sammanhang eller ens efter hand kunna meddela de förbättringar, som — sedan kvinnorna vaknat — i lag- och samhällsafsceenden vidtagits i det stora statskonglomeratet Förenta Staternas republik, eller huru och i hvad mån kvinnorna direkt bidragit till desamma. Men man kan och bör, i det som rör världen i dess helhet, ordagrant återge de resolutioner, som antogos vid Förenta Staternas L. K. P. R:s årsmöte i Philadelphia i november 1912. Ty dessa resolutioner omfatta och innefatta de amerikanska tänkande kvinnornas uppfattning af de linjer, på hvilka utvecklingen måste gå för att åstadkomma sundare och lyckligare förhållanden i världen.

De resolutioner som antogos voro dessa:

Att Förenta Staternas L. K. P. R. ånyo uttalar sig för den princip, efter hvilken vår association alltid hand-

lat, nämligen att vara absolut neutral, absolut icke tillhöra någon bestämd religionssekt.

Att Förenta Staternas L. K. P. R. tror, att alla, såväl nationella som internationella stridigheter och meningsskiljaktigheter, kunna och böra lösas genom skiljedomar och förnuftiga afvecklingar och icke genom krig.

Att vi på det bestämdaste ansluta oss till regeringens sträfvan att göra slut på all hvit slafhandel; att vi yrka på strängare skyddslagar för kvinnorna; att vi fordra samma moraliska standard för män och kvinnor och samma straff för samma förseelser, förbrytarens kön oafsedt; att vi mana kvinnor öfver hela världen att vakna till medvetande om det sociala ondas vådor och att påskynda den dag, då kvinnor skola få politisk rösträtt, då lasten ej mera skall existera som handelsvara.

Och att vi djupt beklaga utnyttjandet på arbetsmarknaden af barnens kraft, hvilket utan tvifvel leder till försämring och skada af kommande släktled.

På samma gång som de amerikanska kvinnorna ”mana kvinnor öfver hela världen” att ”påskynda den dag, då kvinnor skola få politisk rösträtt”, kommer en annan underrättelse — visserligen redan omnämnd i Dagny, men den förtjänar att ytterligare beröras — från Ungern, det land, som just i år särskildt måste intressera alla suffragister, därför att Internationella Alliansen där skall sammanträda till kongress, underrättelsen om att Ungerns premiärminister herr Ladislaus von Lukács den 31 december 1912 för riksdagen framlade ett förut bebådadt förslag till valreform, därvid kvinnorna uteslötos och allmän rösträtt föreslogs för flertalet ungerska manliga medborgare.

Tidningen Pester Lloyd offentliggjorde ett uttalande om förslaget af premiärministern själf, och däri framhöll han, att han med kvinnornas uteslutande ur förslaget ”visserligen icke underskattade betydelsen af kvinnornas insats i det offentliga lifvet.” Men då han i alla fall icke ansåg tiden vara inne för valrättens utsträckande äfven till kvinnorna, berodde detta på lagstiftarens plikt att endast gradvis och så småningom genomföra denna reform och icke genom öfverdrifter förringa dess effektivitet.

Ty när nu så talrika nya väljareskaror skulle framträda till valurnorna, vore det ej klokt att öka öfvergångstidens svårigheter ”därigenom att vi just nu äfven indraga kvinnan i de politiska stridigheterna.”

Rosika Schwimmer uttalar sig om förslaget i Jus Suffragii för den 15 februari i år och säger, att man af de olika partiernas ställning till detsamma kan draga den slutsatsen, ”att kvinnornas kraf äro af ingen betydelse, ej en gång värda att tagas i betraktande, såvida de för öfrigt skulle rubba partibandet.”

Dock är ställningen inom riksdagen sådan, att hon ändå ej förlorat allt hopp om K. P. R:s införande redan nu. Inom pressen finnes ingen opposition däremot, och särskildt framhåller hon som ett om framgång varslande tecken, att f. d. undervisningsministern excellensen Georg v. Lukács klandrat förslaget just för kvinnornas uteslutande därur och att excellensen v. Lukács' bistånd är synnerligen värdefullt, emedan han är en framstående medlem af regeringspartiet och emedan han förut betraktat alla kraf på K. P. R. såsom af noll och intet värde.

Hon tillägger, att excellensen v. Lukács troligtvis kommer att mottaga den genom dödsfall lediga ordförandeplatsen i Männens förening för K. P. R., och slutar med uttalande af sin förhoppning om ett talrikt deltagande i Internationella Alliansens kongress, "på det att den må bli en härlig demonstration af den eniga viljan hos rätttänkande män och kvinnor.

Ellen Wester.

Stadsfullmäktigevalen i Stockholm.

De kommunala valens resultat är nu känt i Stockholms samtliga kretsar. I fråga om kvinnornas representation i stadsfullmäktige har valutgången medfört att de tre kvinnliga stadsfullmäktige, som nu stodo under omval, fru Emilia Broomé i fjärde kretsen (frisinnad), fröken Anna Lindhagen (socialdemokrat) och fröken Alma Hedin (moderat), båda i femte kretsen, samtliga blefvo återvalda.

Fröken Anna Åbergsson, som placerats på femte plats på de frisinnades officiella lista i femte kretsen, kom med 17,080½ röster upp som den fjärde i ordningen vid röstsammanräkningen. Som de frisinnade endast fingo in två kandidater, står hon emellertid ännu utanför. Den stora anslutningen kring hennes namn — en separatlista, där hon placerats på andra plats, hade släppts ut och ifrigt lancerats särskildt från kvinnohåll — visar att de äro många, som inse hvilken god och dugande representant i stadsfullmäktige fröken Åbergsson skulle vara.

"Rösträttsrörelsens karaktär."

Rösträtt för Kvinnor för den 15 mars säges uti den redaktionella artikeln Rösträttsrörelsens karaktär bland annat:

Den kvinnliga rösträttsrörelsen har det gemensamt med alla andra stora reformrörelser att den, framsprungen som den är ur missförhållandena i samhället, som äro de samma öfver hela världen, icke är lokaliserad till något enskildt land eller någon afskild del af jorden, utan omfattar hela världen. På samma sätt som exempelvis Svenska kvinnornas nationalförbund, Hvita bandet och K. F. U. K. — för att endast nämna några andra stora med L. K. P. R. jämförliga kvinnoanslutningar — äro nationalafdelningar, som sortera under hvar sin stora världssammanslutning — International Council of Women, Christian Women's Temperance Union och Young Women's Christian Association — är L. K. P. R. den svenska grenen af International Woman Suffrage Alliance. Alla dessa världsrörelser hafva ursprungligen upprunnit ur anglosachsisk mark, hvarifrån de sedan utgrenat sig till andra länder, där de tagit nationella former.

Af det ofvan citerade skulle man kunna draga den slutsatsen, att den internationella sammanslutningen International Woman Suffrage Alliance uppstått först och

att de nationella L. K. P. R. genom påverkan utifrån sedermera utvecklats sig såsom grenar af den internationella stamföreningen. Jag vill då påpeka, att hvad vår L. K. P. R., "den svenska grenen af I. W. S. A.", beträffar, har den, i olikhet med hvad som vanligen sker med en gren, uppstått före stammen, i det att, utan någon direkt påverkan utifrån, ja — innan I. W. S. A. ens fanns till, växte L. K. P. R. fram ur de svenska kvinnornas djupt kända behof att inför lagen skaffa sig jämlikhet med männen: F. K. P. R. i Stockholm stiftades nämligen i juni 1902 och I. W. S. A. först två år senare i Berlin den 4 juni 1904.

På liknande sätt ha de flesta föreningar, som sedan anslutit sig till och utgöra Svenska Nationalförbundet, uppstått och lefvat sitt självständiga lif långt innan vare sig i Sverige Nationalförbundet eller i de anglosachsiska länderna International Council of Women grundats. Jag vill blott påminna om Fredrika-Bremer-Förbundet, Nya Idun, Handarbetets Vänner, Kvinnoklubben. Det är att alltför mycket förringa värdet af svenska kvinnors initiativ, som i så många fall varit så kraftigt och fruktbarande, att vilja framställa förhållandet så som att alla våra rörelser för befriandet af kvinnofrågor skulle "ursprungligen upprunnit ur anglosachsisk mark". Medges villigt att K. F. U. K. och Hvita Bandet verkligen äro grenar af en rörelse med anglosachsiskt ursprung; men, utan att vilja förringa betydelsen af deras verksamhet, anser jag dock för min del, och tycker nästan att redaktionen af R. f. Kv. borde känna det som jag, att arbetet för kvinnans politiska rösträtt är en långt mera nationellt ingripande och alltomfattande reformrörelse än ofvannämnda föreningars.

Jag har svårt att tro, att då de svenska männen kämpade för sin rösträttsreform, vare sig före 1866 för den stora representationsreformen eller på 1900-talet för allmän rösträtt, de alls ordade om rörelsens internationella karaktär.

Visserligen möter man i alla länder samma motstånd mot reformer, men männen ha nog känt, att de först och sist kämpade för det svenska fosterlandets väl och för rättvisa och jämlikhet för svenska män. Och hur skulle vi, svenska kvinnor, kunna känna annorlunda?

Den 17 mars 1913.

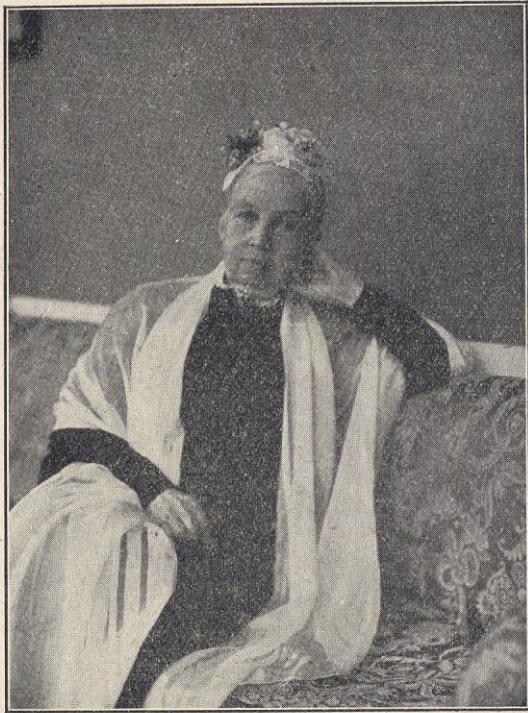
Bertha Nordenson
född Kleman.

Till Dagnys läsekrets i landsorten.

Som Dagny önskar vara ett enande band mellan Sveriges kvinnor samt har till sitt mål att tillvarata alla intressen på skilda platser, få vi härmed uppmana våra läsare i landsorten att de, för att underlätta denna vår uppgift, ville till tidningens redaktion insända sådana notiser, som utöfver lokalintresset innehålla saker af vikt för kvinnorrörelsen i dess helhet.

En 75-årig författarinna.

Jenny Engelke.

När en människa lefvat så länge, att hon firat sin 75-årsdag, tänker man sig också vanligtvis att hon anser sig ha rätt till aftonens hvil efter en lång arbetsdag och ej längre känner lust att börja några nya företag. Men det finnes också någonting som heter själens ungdom och andens makt öfver kroppen, då år och tidsräkning inte lyda gängse lagar och då det tyckes som om lifvet i vissa fall ger krafter och mod vida öfver det mått, hvarmed vanliga dödliga fått vänja sig att mäta.

Ett sådant undantag i fråga om själskrafternas förhållande till åldern är fru Jenny Engelke, som nu i dagarna — den 9 mars — fyllt sina 75 år. Och hon är äfven, speciellt som författarinna, ganska enastående och kan genom gången af sitt författarskap tjäna som ett exempel på ohållbarheten af den dogm, som säger att förmågan att producera någonting af värde endast tillhör ungdomen och medelåldern.

Jenny Engelkes första bok "Prästgårdslif på trettioalet" kom nämligen ut 1905. Hon var då 67 år — således vid en lifsperiod, då den andliga produktiviteten vanligen har upphört — eller bör upphöra. Men icke desto mindre fortsatte hon med oförminskad lifaktighet sitt så sent begynta arbete; och, sedan den första boken följande år utgifvits i en andra upplaga, kom i rask följd bok på bok, så att hon nu kan se tillbaka på en samling af åtta arbeten — hvar af det sista, "Lyckans tempel", utgafs 1911 — skrifna under den korta tidrymden af sex år.

Och dessa Jenny Engelkes böcker, hvilka alla skil-

dra gångna tiders barn och i form af släkthistorier och dagboksanteckningar ge lefvande bilder af gammal svensk kultur, äro till stor del af ovanligt gediget värde och sluta sig i stil och formgifning på det intimaste till ämnet. Tänka vi så på det noggranna studium af familjekrönikor, släktdokument och andra källskrifter, som dylika arbeten kräva, och se'n fästa blicken vid den ungdomligt spänstiga, ofta älskvärdt humoristiska författarepersonlighet, som här möter oss, än förtäljande om en gammal intressant prästsläkts öden, än om lifvet på en stor herrgård eller i ett borgarhem, än med hufvudstaden, än den typiskt svenska landsortsstaden som miljö, då kunna vi inte annat än med förundran och beundran böja oss för det faktum, att dessa liffulla drag tillhöra en kvinna, som öfverskridit ålderdomens gräns.

Från rent kulturhistorisk synpunkt är utan tvivel hennes bok "En stor, svensk småstad", skildringar från gamla dagars Norrköping, den som äger det största och mest bestående värdet, rik som den är på vederhäftiga upplysningar om stadens och dess invånares historia, hvilka förut ej varit upptecknade.

För den litterärt intresserade läsaren däremot äga nog flera af hennes öfriga arbeten ett större intresse, om detta också här delvis måste gälla deras värde som kultur- och tidsskildringar. I samband härmed vill jag påpeka den rad af originella och äfven storvulna personligheter, som i Jenny Engelkes böcker fått sin minnesruna. Bland dem först och främst den begåfvade mannen Karl Gustaf Nordfors, som historien — trots hans betydande lifsgärning och personliga stora egenskaper — gifvit en alltför obeaktad plats, men af hvars lif och personlighet hon i sin senaste bok "Lyckans tempel" gifvit en helgjuten och i högsta grad intresseväckande bild.

Inte minst värdefullt är det bidrag till den svenska kvinnans historia, som författarinnan ger oss i sina skildringar af gångna tider. Dessa trovärdiga och målande släkthistorier, där oftast hustrun eller någon af döttrarna inneha en af hufvudrollerna, tyckas till och med ibland vara nedskrifna med särskild undermening och såsom belysande exempel på huru våra föregångerskor stredo sina strider och ledt sina nederlag i en omedveten frihetskamp. Men under utvecklingen af dessa ofta nog så tragiska kvinnoöden få vi också lära oss förstå, hvilken i grund okuflig och rakryggad ras vi tillhöra. Och det är kanske detta, att vi här få vittnesbörd om att så mycket kunnat uthärdas af gångna generationer, utan att de knäckts därunder, och att så många krafter jäste trots tidens omutliga kraf på passivitet, som ganska väsentligt bidrar till att göra läsningen af dessa böcker så fångslande, på samma gång som det gör dem till en hälsosam och välkommen motvikt till en del modern litteratur och en del nutidsföreteelser, där

just andlig ryggrad och kraft att uthärda är hvad som saknas.

Ännu mycket mer skulle det kunna sägas om detta sena men lifskraftiga författareskap. Men som det här ej är fråga om en speciell boköfversikt och utrymmet ej tillåter några detaljer, så vilja vi i stället påminna oss några drag ur fru Engelkes lif, hvars första period förlöt i födelsestaden Norrköping, där föräldrarna, fabriksägaren Leopold och hans maka Louise Arosenius, voro bosatta.

Liksom alla barn på den tiden lefde också de Leopoldska barnen ett instängdt kammarlif, strängt afskildt från de vuxnas sfär. Men för dem blef det dock aldrig så färglöst som för så många andra, ty dels förlöt det i ett bildadt och lyckligt hem, där tillfälle till god läsning aldrig saknades, dels fingo de ibland åtfölja föräldrarna på deras resor. Och — berättar Jenny Engelke själf om denna tid — så roade hon sig med att sätta ihop historier, när det blef enformigt och böckerna inte räckte till, historier för dockorna och historier för syskonen. Och ibland, när hon oförhappandes kom att höra början på någon "händelse", som de stora afhandlade, och skickades in i barnkammaren, fortsatte hon där att på egen hand berätta fortsättningen och slutet. Fantasien och lusten att skildra var ständigt i verksamhet under denna tid.

Vid fjorton år förlorade hon sin far. Och sedan hennes uppfostran afslutats i en flickpension, började hon själf ägna sig åt undervisning och fortsatte härmed tills hon 1871 gifte sig med kaptenen vid Hälsinge regemente V. Engelke, då hon fick sitt hem i Söderhamn. Under sitt nära trettioåriga äktenskap sysslade hon visserligen då och då och mer för ro skull med att skriva, uppmuntrad till denna sysselsättning som hon blef af sin man, hvilken lifligt delade hennes litterära intressen. Det var äfven han, som först yrkade på att hon skulle låta trycka något af det hon skrivit. Detta gällde särskildt några skildringar från Färöarna, som hon redan 1899 gjort efter en del anteckningar och bref från den därstädes bosatta grefve v. Platen. Dessa kommo dock ej ut förrän 1911, då de med titeln "I Harald Toftes gård" togos som följetong af Idun. Det var först sedan hon blifvit änka, som hon på allvar gaf vika för författarelusten och framträdde offentligt. Och nu sedan hon firat sin 75-årsdag och fastän hon af en ganska allvarlig sjukdom i mer än ett år tvungits till översksamhet är hågen lika varm som någonsin för det ännu oskrifna. Bara armen orkar föra pennan kommer nu kanske turen till allt detta, som lifvet i Hälsingebygderna haft att bjuda.

Och vi alla, som haft glädje af Jenny Engelkes fina och lefvande skildrarekonst, kunna inte annat än önska lycka till detta nya kraftprof, liksom vi gjort det till hennes sjuttiofem år.

M. R—M.

Litteratur.

Blomsterodling under glas. Af G. Lind och R. Abrahamson. Wahlström & Widstrand, Stockholm 1913. Pris 3 kronor.

Onekligen börjar det gro och spira litet hvarstans i vårt vidsträckta land. Modern byggnadskonst och egna-hemsbyggen ha luckrat upp såväl jord som intressen. Denna värdesättning af den praktiska hortikulturen visar sig kanske allra mest i dess teoretiska motsvarighet, den hortikulturella litteraturen, som årligen ej blott ökas utan ock med allt större och större begärlighet konsumeras.

I samma grad väckande och instruktiva som exempelvis professor Lindmans stora arbete "Vi och våra blommor" och trädgårdsmästare Dahlmarks smärre blomster- och grönsaksböcker kunna ej alla arbeten på detta område vara. Men alla ha dock vuxit fram ur samma rot: naturkänslans renässans, och alla ha de ett mål: att väcka den hortikulturella ansvarskänslan till lif hos blomsterkungens folk.

Detta märkes ock på Lind-Abrahamsons nyligen utgifna bok: *Blomsterodling under glas*. Med sina tre adresser till "våra trädgårdsskolor", till "yngre trädgårdsmästare" och till "många amatörer" letar den sig äfven fram och — ganska rätt fram — äfven på området "Dagny". Att detta mest beror på den lyckliga tillfälligheten af bristande skarp genusfärg i adressaternas titulatur kan man — med kännedom om författarnas åsikter i öfrigt — nog lugnt våga påstå. Men, i hvilket fall, förf:s bristande censurella skärpa mot ett tillmötesgående språkbruk kommer ju därigenom att tillhöra de dygder, som belöna sig själfva och nu bli ytterligare belönade genom ett gladt välkomnande i Dagnys spalter.

Att här ingå i detaljanmärkningar förbjuder utrymmet. För öfrigt skulle det endast bli en upprepning af hvad jag förut på annat ställe uttalat. I hufvudsak gäller, att så många kulturer på så jämförelsevis få sidor måste bli ett nytt bevis på den gamla logiska satsen om innehåll och omfång. Men bokens stora förtjänst är därbredvid, att den genom sin klara och enkla framställning i hög grad eggjar till initiativ, experiment och — framgångar för en mängd kulturer, som hittintills ansetts ganska oåtkomliga för svenskt klimat och — svensk företagsamhet, exempelvis ormbunkar, orkidéer och nejlikor. Och den förtjänsten är sannerligen icke liten. Här kunde jag sluta, men jag kan ej underlåta att uttala min glädje öfver förf:s påvisande af de stora framtidsmöjligheterna för den lilla viola odorata. Få blommor ha väl så varit kvinnornas älskling, symbol för deras tankar, uttryck för deras känslor, blommor, som för att citera Ida Sager "öfverbringa budskap och hälsningar och framföra grannliga uppdrag, där våra fattiga ord stå tomma."

Och ingen blomma skulle väl därför bättre lämpa sig för kvinnlig svensk — i likhet med engelsk — företagsamhet. Ty den är ingen varmluftsplanta. Den är vårens härold, liksom höstflorans svanesång, men den är

Arbeta för Dagny

genom att gynna dess annonsörer

mer än så: med små svaga solstrålars hjälp kan den t. o. m. under kalla vinterdagar bli den spåda men tillika starka förkunnaren af livets odödliga makt. Hvarför ge vi ej en sådan blomma all möjlig kärlek och vård, vi lika så väl som sydligare folk?

Dock, då måste vi nog gå omsorgsfullare tillväga än förf. tyckas anse nödvändigt. Så får skötseln under sommaren ej endast bestå i tillseendet "att plantorna ej få torka", hur viktigt det än är. Plocka vi ej bort revorna på tre när mot slutet af sommaren, så få vi hvarken stora eller långstänglade blommor. Och därpå bero framtids-möjligheterna i hög grad. Detta bara som ett litet bevis på hvad jag ovan antydt.

Men med sina goda uppslag och ofta värdefulla råd har *Blomsterodling under glas* nästan en nationell läggning, som skulle ge den ett ganska godt rum i vår ekonomiska litteratur, om förf. ej vid bokens slut själfva inlade sitt veto emot en sådan placering. I kapitlet *Blomsterlökar* uttalar nämligen förf. sin önskan att odling af holländska blomsterlökar måtte inskränkas. Och ändå(!) nämna de ej ett ord om den framgångsrika verksamhet, som Widtsköfle just i detta syfte utöfvar, genom att åt svensk jord och svensk energi anförtro odlandet af de blomsterlökar, hvilkas glada färgstarka blommor våra mörka vinterdagar med svårighet skulle kunna undvara. Värde af dessa blommor tyckas förf. för öfrigt knappt ha en aning om — att döma af deras förunderligt efterblifna sortval. Och dessa många härliga arter och varieteter erbjuder likväl Widtsköfle katalog i rikt och svenskt urval! Man kan ej undgå att undra öfver denna förf:s tystnad, då de eljes ofta utsätta specialodlars namn och firmor. Dock denna uraktlåtenhet är ingalunda farlig. Tvärtom! I ett svenskt arbete blir den i stället så talande, att den korriigerar sig själf på ett område, som genom förf:s i öfrigt intresserfyllda och målmedvetna arbete fått en särdeles god och — i mycket — tidsenlig uppluckring.

Ellen Nordenstreng.

Kvinnorna och folkpensioneringsförslaget. På inbjudan af Luleå F. K. P. R., Kvinnliga nykterhetsförening och Socialdemokratiska kvinnoklubb hölls i Luleå tisdagen d. 25 febr. ett af omkring 200 kvinnor och ett 30-tal män besökt offentligt opinionsmöte mot kvinnornas föreslagna särställning vid en blifvande folkpensionering. Sedan F. K. P. R:s ordförande, fröken Märta Bucht, hälsat de närvarande välkomna, lämnade fröken Anna Svensson en klar och utförlig redogörelse för folkpensioneringsfrågans historik i Sverige, dess behandling i ett flertal europeiska stater och det nu föreliggande förslaget samt riktade en skarp kritik mot kvinnornas ställning i detsamma.

Efter föredraget antogs enhälligt Stockholmsresolutionen.

Öppet brev till fru Susy Silfverbrand-Erikson.

Då det skulle intressera mig att höra i hvilket afseende Ni anser mig i min nyligen utgifna läsebok vara påverkad af Selma Lagerlöf, så tillåter jag mig härmed bedja Er genom Dagny delgifva mig det. Ifall Ni händelsevis skulle syfta därpå att i sagan "De båda vallarebarnen" ett par barn rida på svanar, liksom Nils Holgerson rider på en gås, så vill jag upplysa er därom att nämnda saga var publicerad redan år 1896 — således åtskilliga år innan Nils Holgerson var skriven. Skulle Ni återigen anse att själfva min stil i dessa sagor och berättelser är påverkad af sistnämnda läsebok, så vill jag nämna, att jag publicerat tillsammans åtta volymer barnsagor och barnvisor innan Selma Lagerlöf offentliggjort någon barnbok, och att de som känna till min produktion icke kunnat finna någon olikhet i stilen emellan "Hem och hembygd" och mina föregående barnböcker.

Ni uttalar också Er förundran öfver att i den första delen finnes en del "mindre lyckad barnpoesi".

Det som väcker min förundran, det är att Ni alls icke omnämner, att verserna i början af boken (där bland den af Er citerade) äro skrifna under synnerligen försvärande omständigheter, i det att i dem ej fått användas andra bokstäfver och ljud än de redan inlärdas. Härtill kommer för det första: att i hvarje vers exempel bör gifvas å det ljud, som är afsedt att å ifrågasvarande sida inläras, för det andra: att omfånget i de flesta fall varit begränsadt till ett bestämdt antal rader. De flesta ha på förhand förklarat det otänkbart att med sådana villkor någon poesi skulle kunna åstadkommas som ej verkade krystad.

Ehuru jag naturligtvis ej själf vill uttala mig om i hvad mån de små visorna i denna afdelning af läseboken kunna anses fria från förkonstling, så vill jag dock påpeka att det förhållandet, att faktiskt åtskilliga små barn strax själfmant lärt sig dem utantill, synes tala för att de ej i allmänhet äro krystade.

Den af Er citerade versen anser jag själf vara den svagaste i hela boken. Men enligt min uppfattning af kritikens ansvar och uppgift är det knappast fair play att ur en bok, som innehåller mellan sextio och sjuttio visor, citera endast den, som är minst lyckad. I synnerhet icke, när man därvid underlåter att omnämna de särskilda betingelser som gjort uppgiften svår — exceptionellt svår, må man väl säga då, efter hvad jag tror, ingen annan diktare ens försökt att lösa en sådan uppgift.

Ert yttrande att i denna läsebok förekommer bilder "ur Tusen och en natts skimrande sagovärld" är oriktigt. Där finnas inga sagomotiv hämtade ur Tusen och en natt.

Högaktningfullt

Anna Maria Roos.

Sprid DAGNY!

Föreningsmeddelanden.

Fredrika Bremer-Förbundets Helsingborgskrets hade d. 13 dennes föredragsafton för arbetarehustrur. Fröken Olga Paulson talade om "Hvarför och huru böra vi använda trädgårdsprodukter i hushållet". Aftonen afslöts med körsång af medlemmar i "Aftonklubben" under ledning af folkskollärare G. Herlin.

En ny lokalförening för kvinnans politiska rösträtt har bildats i Linsäll (Härjedalen) efter föredrag af fru Augusta Tonning.

Stockholms F. K. P. R. sammanträdde fredagen den 14 för att diskutera opinionsyttringen och dess organisation. Mötet inleddes med att fröken Anna Ljungberg, föreståndarinna för namninsamlingen i hufvudstaden, redogjorde för den uppgjorda planen för arbetet. Det vore meningen att i hvarje rote ha en s. k. roteordförande, som utdelar listor till husbesökare, hvilka arbeta inom vissa särskilda kvarter, efter samma system som tillämpades vid förbudsomröstningen. Under den diskussion, som följde på inledarinns anförande, lade man märke till ett synnerligen stort intresse för det förestående stora arbetet. Man gjorde frågor och erhöll detaljerade upplysningar. Beträffande de s. k. fria listorna, hvilka äro afsedda att användas inom bekantskapskretsen, betonades vikten för vederbörande att hålla sig till det valda geografiska systemet, hvilket vore det enda som kunde åstadkomma grundlig samling. Enskilda personer, som vore villiga medverka vid namninsamlandet, hänvisades att vända sig till Namninsamlingsbyrån, Lästmakaregatan 6, eller att dit insända namn och adress inklusive uppgift om rote och kvarter.

Ett af styrelsen framlagt förslag om förändring af grunderna för årsafgiftens erläggande dryftades äfven och antogs såsom hvilande till årsmötet.

Kommunalnämndsval. Vid decemberstämman i Vreta Kloster socken valdes till suppleanter i kommunalnämnden fröknarna Maria Melin, Kungsbro, och lärarinnan vid Kyrskolan Alma Wihlén. Den förra är äfven medlem i Barnhusstyrelsen darsammastades.

Insänd litteratur.

Wahlström & Widstrand, Stockholm: **Allmänt musiklexikon.** Af Tobias Norlind. Häft. 5

P. A. Norstedt & Söners förlag, Stockholm: **Minsta kokboken.** Sammandrag af kokbok för hem och skola. Af Lotten Lagerstedt.

Hugo Gebers förlag, Stockholm: **Vilddjurets rike. II. Alexander I.** Af Dimitri S. Meresjkowski. Bem. öfers. från ryskan af E. Weer. — **Kraft.** En roman om arbetet. Af Paul Drachmann. På svenska af Ernst Lundquist.

Evangeliska Fosterlandsstiftelsens förlagsexpedition, Stockholm: **I Smålands Zätaryd.** Af K. G. Fridholm. — **Skilda vägar.** Berättelse af A—Der (Anna Ölander). — **På vägen hemåt.** Valda stycken af P. A. Ahlberg. — **Under vandringen.** Sönger. Af Selma Holmgren. — **Stugornas vän.** Berättelser för barn. Femte samlingen. Af Hanna Frosterus-Segerstråle. — **Lifsbilder från Gheleb.** Af Hanna Sundström. — **Se och sjung!** Kända sånger med bilder af R. L—n. — **Dr Ludvig Krapf.** Af W. Claus. Öfers. af Elsa Ribbing. — **Med Kristus på hafvet.** En religiös självbiografi af Frank T. Bullen. Öfersatt från engelskan af Märta Lagerfelt. — **Modersmakt.** En bok för mödrar af dr. J. S. C. Abbot. Öfersättning. — **Det heliga landet.** Af John Finemore. Bemyndigad öfers. från engelskan. — **Dolda stigar i den heliga historien.** Af Mrs O. F. Walton. Bem. öfers. från engelskan af Signe Lyth. — **Bilder ur lifvet.** Af Frantz Brunn. Öfers. af J. M. — **Luthersk bogmission: Andaktsbok för soldater.** Af Lauritz Larsen. Från norskan. **Små söndagsord för barn.** Korta betraktelser öfers. evangelierna. Af O. E. Mohr. Från norskan. **Korta stycken för sjuka barn.** Af G. W. Wulfsberg. Öfers. från norskan.

PLATSSÖKANDE.

(Platssökande få sina annonser införda i Dagny för halfva priset eller 7½ öre pr mm.)

Högre lärarinneseminariet

vid

Stiftelsen Kjellbergsska Flickskolan

omfattar 3 ettåriga afdelningar. De två senare ären ägnas åt specialstudier. Afgångsbetyg från seminariet medför högre lärarinnekompetens.

För inträde i afdelning I fordras fullständigt afgångsbetyg från 8-klassig flickskola. Ansökningar, åtföljda af betygsafskrifter, frejde- och läkarebetyg, torde före den 1 juni insändas till seminariets föreståndarinna, Södra Vägen 23, Göteborg. Prospekt på begäran. Göteborg i Febr. 1913. *Styrelsen.* (Nord. A. B. 56558).

Kv. Sjukgymnast

önskar anställn. vid badort, hos läkare el. privat. Har genomgått Röda Korsets Samaritkurs. Behärskar fullk. tyska språket, något franska. Resvan. Utmärkta rek. från pat. o. läkare. Svar till "Sjukgymnast 1:a maj", Postkont. Linnégat. Stockholm.

Ung, bildad flicka

önskar komma i god familj som hjälp och sällskap. Idkat språkstudier i Tyskland och kunnig i Stenografi & maskinskrifning. Medföljer gärna på resor mot fritt vivre. Svar snarast möjligt till "Familjemedlem Å. L.", Sv. Dagbl. annonsk.

Plats att förestå barnhem

önskar därtill duglig 39 års dam med mångårig vana i barns uppfostran och ett hems skötande. Kan äfven antaga plats hos ungherre el. änkekar: som husföreståndarinna. Finfina betyg och ref. Svar till "Hemtrefnad", Smålands Annonbyrå, Jönköping.

Plats som husföreståndarinna

önskas af 36-årig praktisk och huslig dam. Fullt kunnig i ett hems skötsel. Mångårigt betyg från föregående plats. Bästa rek. och ref. finnas. Svar till "E. M. Våren 1913" under adress S. Gumælii Annonbyrå, Stockholm f. v. b.

I växtfärgning och väfnad

önskar van lärarinna undervisa kommande vinter. Svar t. "H.", Allm. Tidningskontoret, Gefle.

Värdinne- eller Husföreståndarinneplats

önskas nu genast af kompetent person. Något musikalisk. Fina referenser. Svar emotses tacksam till: "Arbete och Trefnad", Vårgårda, p. r.

LEDIGA PLATSER.

Ordinarie lärarinnetjänsten

vid Axmars Bruks fasta folkskola, litt. E, är till ansökan ledig senast den 21 mars 1913. Lön efter lag; i vedbrandsättning 80 kr. årligen; bostad 2 rum och kök; fortsättningsskola 100 kr. Barnantalet ringa. Läget härligt vid hafvet.

Hamrånge, adress Bergby, den 16 januari 1913.

Skolrådet.

Ordinarie lärare-(lärarinne-)tjänsten

vid Knopparnes fasta folkskola, litt. D, i Våmhus församling, Kopparbergs län, att tillträda den 1 juli 1913, sökes hos skolrådet, adr. Våmhus, inom 60 dagar efter första kungörandet häraf i Post- och Inrikes tidningar. Lön enligt lag. Lön för manlig slöjd 75 kr. Lästid pr. år tillsvidare 32 veckor.

Våmhus den 31 jan. 1913.

Skolrådet.

Sjukvikariat

vid Tosterö folkskola nära Strängnäs för innevarande vårtermin sökes genast hos skolrådet, Strängnäs, Lön enligt lag, fria resor.

Kvinnlig korrespondent,

behärskande tyska och något engelska, får plats å kontor. Svar m. lönepretentioner "Exportfirma", Dagens Nyheter Huvudkontor.

Folkskollärlärlarinnebefattning.

Härmed kungöres till ansökan af folkskollärlärlarinna ordinarie folkskollärlärlarinnebefattningen vid Tullstorps fasta folkskola, Malmöhus län, med undervisningsskyldighet i dess första och andra årsklasser. Lön efter lag.

Skolan innehåller, utom skolsal och samlingsrum, 3 rum, kök, källare m. m., är belägen c:a 5 min. väg från Bedinge järnvägsstation. Inom i lag föreslagen tid skola ansökningar insändas till

Skolrådsordföranden i Tullstorp. Adress Bedinge.

Ordinarie lärare-(lärarinne-)befattningen

vid Alsterfors fasta folkskola litt. E och alla lördagar fria uti nybyggt skolhus vid allmän häradsväg med lön efter lag och med 6 veckors fortsättningsskola sökes före den 26 nästa mars hos skolrådets ordförande under adress Älghult, Kronobergs län,

Vakansvikariat

vid Nybo fasta folkskola (litt. D) i Gustafs, Kopparbergs län, från början af april till innevarande vårtermins slut sökes hos skolrådet, adress Gustafs, före den 30 mars. Lön 900 kr. för år jämte bostad och vedbrand.

A. B. Nordiska Kompaniet.

**Textilafdelningen Thyra Grafström
Stockholm.**

Permanent utställning af
färdiga och påbörjade arbeten
samt material. Råd vid in-
redning af våningar m. m.

Undervisning
i Italiensk spets- och annan konstöm.

Ständigt på lager därtill hörande material:
Svensk- Fransk- och Bömisk Spetstråd.
- - - Rikt urval af Spetsmönster. - - -

ROHTLIEB & COMP.

Innehafvare:
Översättarinnan Emilie Kullman.
Kontor:
Nybrogatan 26, Stockholm.
Prima Anthracit i olika krossningar.
Hushållskol, Cokes,
Marie-Briketter till billigaste priser.
Riks. Tel. 40 62. Allm. Tel. 78 39.

Lektioner i Linnesömnad

(äfvén blusar, barnkläder m. m.)
Praktisk metod, utan träckling.
Hvarje elev disponerar en symaskin.

KARIN EGNÉR, Stockholm.
Sibylleg. 36. R. T. 35 30. A. T. 21004.
EVA EGNÉR, Malmö.
Fersens väg 2. Tel. 44 90, ev. 40 83.

Har Ni kylda händer,

grof, rynkig eller röd hud, använd då endast
den berömda och mest välgörande

Hudcrëmen Skin Food.

Pris 1:25 o. 2:00 kr. pr burk sändes mot
postförskott (porto 40 öre) endast från

Gustaf E. Lindström.
Holländaregatan 8 B. Stockholm C.
(A. F. 1408).

Ärade Damer!

Hvem af Eder vill ej öka sina
inkomster med 5 kr. pr dag. Detta
kan ske genom att till vänner och
bekanta försälja det nya hudmedlet
'Anatol' som betingar ett minut-
pris af 2 kr. pr. fl. Sändes direkt
från fabriken till ett pris af 1 kr.
pr. st. om minst 10 fl. rekvireras,
fraktfritt, mot förskottslikvid. Agen-
ter antagas. Begär prospekt. Ana-
tolfabriken, Vikingagatan 11, Sthlm.
Riks. 11032. (A. F. 1411).

Lugna dej, pojke!

Det går på ett
par minuter

när man har en

**Busqvarna
Symaskin.**

Förmånliga afbetalningsvillkor.

**Kvinnliga
arbetsområden.**

Utbildningskurser m. m.
Muntliga och skriftliga
upplysningar genom
**Fredrika-Bremer-
Förbundets Byrå,**
48 Klarabergsgatan.

MAZETTIS ÖGON-CACAO

pr hektopaket 45 öre

delikat — kraftig — hälsosam

MAZETTIS SPIS-CHOKOLADER

:: särdeles fina och välsmakande ::

Wiréns öfverfeta LANOLINTVÅL, fina världens favorittvål!

Erhålles i hvarje välförsedd parfymhandel samt direkt från

A. G. Wiréns Tvål- och parfymfabrik. (Grundad 1860.) Kgl. Hoflev.
21 Lilla Vattugatan 21 - - - Stockholm.

För kapitalister, särskildt fruntimmer, har det länge varit ett
önskningsmål att kunna öfverlämna värden af
sina värdepapper och skötseln af sina affärer åt någon person eller
institution, som med absolut säkerhet förenade punktlighet och nog-
grannhet i utförandet af det anförtrodda uppdraget ävensom pris-
billighet. En sådan institution är

Stockholms Enskilda Banks Notariatafdelning
(Lilla Nygatan 27, expeditionstid 10-4),

som under garanti af Stockholms Enskilda Bank åtager sig vård och
förvaltning af enskilda personers och kassors värdepapper.

Exempel 1. Om en person hos Notariatafdelningen deponerar
obligationer, inkasserar Notariatafdelningen vid förfallotiderna kuponger
och tillhandahåller deponenten influtna medel. Vidare efterser No-
tariatafdelningen utlottningar af obligationer och underrättar deponen-
ten i god tid, ifall en denne tillhörig obligation blifvit utlottad, samt
lämnar förslag till ny placering af det ledigblifna kapitalet.

Exempel 2. Om inteckningar deponeras hos Notariatafdelningen,
underrättar Notariatafdelningen gäldenären därom att räntorna å in-
teckningarna skola till afdelningen inbetalas, hvarefter de medel, som
inflyta, till deponenten redovisas. Vidare tillser Notariatafdelningen,
att inteckningarna blifva i vederbörlig tid förnyade. Om en hos af-
delningen deponerad inteckning genom underlåten förnyelse skulle
förfalla, ersätter Stockholms Enskilda Bank därigenom uppkommen
skada.

Förvaringsgift: 50 öre för år per 1,000 kronor af depositionens
värde, dock ej under två kronor.

Innehållsförteckning.

Dagens nummer innehåller:

Billig rättvisa.

Från världens rösträttsfält. Af Ellen Wester.

Stadsfullmäktigevalen i Stockholm.

“Rösträttsrörelsens karaktär.” Af Bertha Nordenson.

En 75-årig författarinna. Af Maria Rieck-Müller.

G. Lind och R. Abrahamson: Blomsterodling under glas. Rec.
af Ellen Nordenstreng.

Från allmänheten: Öppet bref till fru Susy Silverbrand-
Erikson. Af Anna Maria Roos.

Notiser.

Föreningsmeddelanden.

Insänd litteratur.

**Prenumeration å Dagny sker å närmaste postanstalt
eller bokhandel.**